

§ 106 Sámedikki oktasaš cealkámuš sámi visttiid suodjaleami birra

Áššegirjjit

- Dievasčoahkkinbeavdegirji 2003-10-20 – 23, § 42
 - Dievasčoahkkinbeavdegirji 2005-02-23, § 16
 - Dievasčoahkkinbeavdegirji 2005-08-31, § 15
 - Dievasčoahkkinbeavdegirji 2009-11-16 – 18, § 23
- ./.
- evttohus

Áššegiedahalli: Per-Olof Nutti

Cealkámuševttohus sámi visttiid birra ovdanbiddjo dievasčoahkkimii.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

- ./.
- ahte dohkkehit cealkámuša mildosis.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 106 Sametingets gemensamma uttalande angående skydd av samiska byggnader

Dokument

- Plenumsprotokoll 2003-10-20–23, § 42
 - Plenumsprotokoll 2005-02-23, § 16
 - Plenumsprotokoll 2005-08-31, § 15
 - Plenumsprotokoll 2009-11-16–18, § 23
- ./. - förslag

Föredragande: Per-Olof Nutti

Förslag till uttalande angående skydd av samiska byggnader svenska framläggs för plenum.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

- ./. att anta uttalande enligt bilaga.

Paragrafen justeras omedelbart

Skydd av samiska byggnader

Konstaterandet att "Elden runt kåtan var kanske det bästa som kunde hända" är en rubrik i artikel i Dagens Nyheter, publicera den 16 april 2018. Kommentaren i Dagens Nyheter var föranledd av en incident i Stenträsket, i Storumans kommun i Västerbotten, där en samisk byggnad brändes ned av kronofogden den 11 april 2018. Kronofogden verkställde ett beslut av länsstyrelsen i Västerbotten om att avlägsna ett s.k. svartbygge i ett naturreservat efter en långdragen tvist. Händelsen fick stor medial uppmärksamhet framförallt nationellt, men också utanför landet. Detta föranledde också till ett skarpt uttalande av Kultur- och Demokratiminister Alice Bah Kuhnke i sociala media.

Länsstyrelsen i Västerbotten har också i media gett dels en bakgrund och skälen till att byggnaden skulle avlägsnas med hänvisning till gällande lagstiftning, dels ifrågasatt statsråds, sametingspolitikernas och enskildas uttalanden om att "lagstiftningen borde ändras", utan att precisera att det gällde gällande rennäringslag. Incidenten kom också på tal den 2-3 maj 2018 när FN:s rasdiskrimineringskommitté förhörde Sverige i Genève. En av ledamöterna begärde en förklaring av den svenska regeringen varför byggnaden brändes ned.

Sametinget har genom åren vid olika tillfällen lyft frågan om gamla samiska byggnader och bosättningar och kulturminnen generellt och även specifikt om skydd av samiska byggnader som inte helt fullt ut är skyddade av gällande lagstiftning eller som utretts på ett övergripande sätt.

Sametingets plenum uttalade 2005-02-23 på förekommen anledning att erfarenheterna av de riktlinjer för ansvarsfördelning inom kulturmiljövården som finns beträffande samisk och samiskrelaterad kulturmiljövård ofta faller mellan stolarna, beroende på att ansvarig central myndighet inte har den fulla överblicken och att koordineringen mellan länen och museerna i sameområdet är bristfälligt.

Naturligast vore att Sametinget på sikt fick ta över ansvaret för den samiska kulturmiljövården som på norsk sida. Sametingets plenum

uttalade med bl.a. situationen i Västerbotten i sikte att alla samiska byggnader skall bevaras med stöd av gällande nationell och internationella lagstiftning, samt det är oacceptabelt att byggnader som uppförts av samer inte respekteras.

Sametinget understryker att samiska traditionella byggnader skall respekteras och att inga åtgärder görs för att dessa flyttas eller förstörs.

Sametinget vill mot bakgrund av detta tillkännagiva

- att oaktat gällande lagstiftning eller hur lagstiftningen skall tillämpas påtala att incidenten i Stenträsk hanterats på ett oskickligt byråkratiskt sätt och med liten respekt för samiskt kultur och den enskilda människan,
- att den gällande lagstiftningen som rör kulturmiljövård och rennäring eller annan relevant lagstiftning och förvaltningspraxis inte full ut tar hänsyn till alla samiska kulturmiljöer och byggnader, såväl på sameallmanningarna ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen och markerna mellan odlings- och lappmarksgränsen,
- att upprepa Sametingets tidigare krav gällande rennäring- och annan relevant lagstiftning utreds och den på sikt revideras för bl.a. undvika liknande incidenter i framtiden.